

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

**Directie Multilaterale
Instellingen en
Mensenrechten**
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie
BZ-2015.24652

Uw Referentie
26234-170/2015D13531

Datum 16 april 2015

Betreft Uw verzoek inzake Inbreng schriftelijk overleg inzake de Nederlandse
inzet bij de Wereldbank

Graag bied ik u hierbij, mede namens de Minister van Financiën, de reactie aan op het verzoek van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken van 13 april 2015 met kenmerk 26234-170/2015D13531 inzake "Inbreng schriftelijk overleg inzake de Nederlandse inzet bij de Wereldbank".

In mijn beantwoording houd ik waar mogelijk de volgorde van uw inbreng aan. Op twee punten wijk ik hiervan af, te weten de vragen die betrekking hebben op het Oxfam rapport en de AIIB.

Uw vragen over de AIIB zullen, samen met de vragen die uw Kamer over dit onderwerp eerder aan de minister van Financiën stelde, binnen de termijn van een maand door Minister Dijsselbloem en mij op een later tijdstip worden beantwoord.

Voor het antwoord op uw vragen met betrekking tot het Oxfam rapport verwijs ik u graag naar mijn antwoorden op vragen die het Lid Taverne op 3 april heeft gesteld, met kamer referentienummer 2015Z06089, en die uw Kamer op 15 april zijn toegestuurd. Ik vertrouw erop dat hiermee tevens uw vragen zijn beantwoord of ik wil aansturen op een transparanter beleid en meer controle op de besteding van gelden van de Wereldbank.

1. Algemeen

In mijn brief van 8 april met de inzet voor de voorjaarsvergadering heb ik aangegeven waarde te hechten aan het ontwikkelen en gebruiken van innovatieve financieringsinstrumenten, omdat hiermee op een effectieve manier financiering voor ontwikkeling van andere partijen kan worden aangetrokken. Innovatieve financieringswijzen spelen dan ook een belangrijke rol in de *Financing for Development* (FfD) discussies: er wordt momenteel gewerkt aan voorbeelden, en het bepalen van de randvoorwaarden voor het inzetten van deze financieringsinstrumenten. Hierbij denk ik aan voldoende kennis, evenals het voorkomen van marktverstoring, budgettaire risico's voor overheden en aandacht voor schuldhoudbaarheid. Nederland heeft relatief veel ervaring op dit terrein, zoals bijvoorbeeld het *Dutch Good Growth Fund* en *The Currency Exchange*. Tijdens de voorjaarsvergadering zal ik inzetten om bredere steun te genereren

voor het concept van innovatieve financiering. Hiertoe zal ik zitting nemen in het panel "*Blending Capital, Catalyzing Change*" en heb ik dit onderwerp tevens op de agenda gezet van een vergadering van gelijkgezinden die ik *host*. De *Global Infrastructure Facility* (GIF) van de Wereldbank die ik in mijn brief noem past in deze context.

**Directie Multilaterale
Instellingen en
Mensenrechten**

Onze Referentie
BZ-2015.24652

U vroeg mij naar mijn bereidheid om tijdens de voorjaarsvergadering de ambities van de Wereldbankgroep ten aanzien van het terugdringen van mondiale ongelijkheid te bespreken evenals de verankering hiervan in het Wereldbankbeleid en in de herziening van de *safeguards*. Gezien de twee centrale doelstellingen (het einde van de extreme armoede en verbeteren van de inkomens van de 40 % laagste inkomensgroepen) heeft de Wereldbankgroep een duidelijke ambitie bij te bijdragen aan het verminderen van hoge en groeiende ongelijkheid. De Wereldbankgroep geeft aan dat specifieke maatregelen nodig zijn om te bevorderen dat de laagste inkomensgroepen participeren in en profiteren van economische groei. Deze inzet zal Nederland steunen.

Op landenniveau worden de twee doelen ten uitvoer gebracht door een nieuw samenwerkingsmodel met de partnerlanden waarbij de moeilijkste ontwikkelingsproblemen worden geïdentificeerd op basis van een uitgebreide kwantitatieve analyse van de leefsituatie en behoeftes van de 40% van de bevolking met het laagste inkomen. Daarbij staat ook de voortgang op de Millennium Development Goals (MDGs) centraal, bijvoorbeeld in hoeverre deze groepen toegang hebben tot onderwijs, veilig drinkwater en sanitatie, moeder- en kindzorg, etc..

De Wereldbank monitort de vooruitgang met betrekking tot de twee centrale doelstellingen door per land de verbeteringen in inkomen en consumptie te meten. Tevens wordt voor de onderste 40% nagegaan welke voortgang bereikt is op de niet-inkomens doelen zoals hierboven genoemd. Over de voortgang op de twee doelen in combinatie met de MDGs is voor het eerst gerapporteerd in het Global Monitoring Report 2014-2015. Hieronder zal ik aangeven hoe de Wereldbank zal bijdragen aan de *Sustainable Development Goals* (SDGs) en ook aan het monitoren van de voortgang bij het bereiken van de SDGs.

2. Financing for Development

U vroeg mij hoe effectieve ontwikkelingssamenwerking tussen de verschillende banken en organisaties vorm moet gaan krijgen en hoe Nederland dit kan bevorderen. Ik vind het van groot belang dat multilaterale organisaties nauw met elkaar samenwerken voor een effectieve internationale inzet in ontwikkelingslanden. Nederland zet daarom in op systeem-brede coherentie en steunt de '*One UN*' en '*One World Bank Group*' benadering waarin fragmentatie en duplicatie wordt tegengegaan en synergie tussen organisaties wordt versterkt. Daarnaast zet Nederland binnen multilaterale organisaties ook stevig in op multi-stakeholder partnerschappen met onder andere de private sector, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties, en nationale en lokale overheden. Indien banken en organisaties hierop slecht presteren zal ik dit zeker aan de orde stellen. Ik zal de Nederlandse financiële bijdragen aan de multilaterale banken en organisaties blijven beoordelen op hun ontwikkelingsimpact.

Ik ben er van overtuigd dat de multilaterale ontwikkelingsbanken deze ambitie delen. Dit blijkt ook uit het gezamenlijke paper dat voor de voorjaarsvergadering door de multilaterale ontwikkelingsbanken en het IMF geschreven is. Maar er is nog wel werk aan de winkel. Tijdens het gelijkgezindendiner zal ik zoeken naar steun om de multilaterale financiële instellingen op te roepen om niet alleen samen te schrijven, maar ook echt gezamenlijk op te trekken. Een mooi eerste begin zou zijn het accepteren van elkaars *due diligence* uitkomsten voor het aangaan van investeringen. Op termijn zouden de banken op sommige terreinen ook tot een specialisatie en taakverdeling moeten kunnen komen. Verder voorzie ik een sleutelrol voor de banken bij het betrekken van de private sector bij het financieren van ontwikkeling, zoals ik hierboven al heb beschreven.

Het belang van samenwerking neemt alleen maar toe in het kader van de ambities van de internationale gemeenschap op de SDGs waarover in september afspraken zullen worden gemaakt. Nederland pleit er bij de Wereldbank daarom voortdurend voor dat de Wereldbank met de zogenaamde *Global Practices* op het gebied van bijvoorbeeld water en voedselzekerheid nauw samenwerkt met andere internationale initiatieven. De Wereldbank doet dat inmiddels ook met UNICEF en ander VN-instellingen op het gebied van water. Ook neemt de Wereldbank deel aan het VN-comité *on World Food Security*, waarin op internationaal niveau afspraken worden gemaakt op het gebied van voedselzekerheid.

Ik zal tijdens de SDG onderhandelingen ook inzetten op een effectief monitoringsraamwerk voor het meten van de voortgang op de SDGs. Hierover wordt nog onderhandeld in New York. De afgelopen jaren is internationaal al veel voorwerk gedaan om indicatoren te ontwikkelen voor de SDGs. Zowel Nederland als de Wereldbank zijn daar bij betrokken geweest. Als de SDGs in september worden vastgesteld, dan zullen organisaties als de Wereldbank een voortrekkersrol moeten spelen om op landenniveau capaciteit te versterken om die indicatoren ook echt te monitoren.

In voorbereiding op de FfD conferentie in Addis Abeba in juli heeft de Wereldbankgroep besloten op 21 en 22 mei een extra bijeenkomst te organiseren voor multilaterale ontwikkelingsbanken, overheden en de private sector. Aangezien de bijeenkomst in Rotterdam plaatsvindt is Nederland nauw betrokken bij de organisatie. Hierdoor is de agenda in lijn gebracht met de Nederlandse prioriteiten voor FfD. Zo zal er aandacht zijn voor innovatieve financieringsmechanismen, maar ook voor het vergroten van binnenlandse belastinginkomsten. Het forum heeft een onconventionele en interactieve opzet. Als gastland is de mogelijkheid gecreëerd om naast het uitspreken van de openingsspeech ook relatief veel Nederlandse deelnemers uit te nodigen. Tijdens het forum liggen er dan ook voldoende kansen om Nederlandse ideeën, kennis en ervaring voor het voetlicht te brengen.

3. Ontwikkelingen Wereldbank Groep (WBG)

Herziening safeguards

Participatie van NGO's in het proces van de herziening van de *safeguards* van de Wereldbank vind ik essentieel. Daarom heb ik en marge van de Jaarvergadering 2014 gesproken met Managing Director Sri Mulyani Indrawati (de nummer twee van de Bank) over de dialoog tussen Bank en het maatschappelijk middenveld, en

gepleit voor een inclusief herzieningsproces. De Bank heeft de afgelopen zeven maanden wereldwijd consultaties georganiseerd met duizenden vertegenwoordigers van overheden en samenleving. De nationale consultatieronde waarbij het Nederlands maatschappelijk middenveld is gehoord vond plaats in Brussel op 10 november jl. Tijdens de aankomende Voorjaarsvergadering zal ik opnieuw met mevrouw Indrawati spreken over het blijvend betrekken van het maatschappelijk middenveld bij de herziening van de *safeguards* in het vervolgtraject, daarbij zal ik ook onderstaande punten opbrengen. Ik zal over dit gesprek zoals gebruikelijk terug-rapporteren aan de Kamer.

**Directie Multilaterale
Instellingen en
Mensenrechten**

Onze Referentie
BZ-2015.24652

Ten eerste ben ik van mening dat de eerste concept-*safeguards* van juli vorig jaar te onduidelijke verwijzingen bevatten naar mensenrechten. Ik laat geen gelegenheid voorbij gaan om in verschillende fora en tijdens de hiervoor relevante gesprekken te pleiten voor een expliciete verwijzing naar respect voor mensenrechten en rechten van minderheden. Gender, naleving van kinderrechten, en speciale aandacht voor de rechten van LHBT zijn voor mij prioritair. Of specifiek de *Children's Rights and Business Principles* als richtlijn worden gebruikt is nog niet besloten. Ook inheemse volken verdienen speciale aandacht. Ik heb er bij de Bank op aangedrongen dat al deze groepen geconsulteerd worden voorafgaand aan, en tijdens de projectuitvoering. Ik zal ervoor pleiten dat de Wereldbank de zogenaamde *opt-out* clausule (uitzonderingsgronden), waarop lenende autoriteiten zich zouden kunnen beroepen schrapt. In het volgende voorstel zullen naar alle waarschijnlijkheid de rechten van inheemse volkeren beter beschermd zijn door de introductie van *Free, prior and informed consent* voor landen waar bijvoorbeeld de rechtstaat nog in ontwikkeling is. Op het gebied van arbeidsrecht (*freedom of association* en *collective bargaining*) verwacht ik dat de nieuwe concept-tekst aanzienlijk wordt aangescherpt, mogelijk met een algemene verwijzing naar de ILO-verklaring uit 1998 betreffende fundamentele principes en rechten op werk, al ligt dit punt nog moeilijk bij sommige lenende landen.

Een tweede aandachtspunt betreft het toezicht op de naleving van de *safeguards* door lenende landen. Het is een terechte zorg dat bij veel lenende landen de capaciteit ontbreekt om verantwoordelijkheid te dragen voor een adequaat risicomanagement waarmee schade aan mens en milieu kan worden beperkt. Het versterken van *ownership* van lenende landen draagt bij aan het vergroten van de effectiviteit van hulp. Capaciteitsversterking van de ontvangende landen en inbedding van het nieuwe beleid in de operationele processen van de Bank vragen echter wel om een nadere uitwerking.

Ik verwacht dat nu de nieuwe organisatiestructuur van de Bank zijn beslag heeft gekregen, het voor de Bank gemakkelijker zal worden om in samenspraak met de themadirecties van de Wereldbank (*Global Practices en Cross-cutting Solution Areas*) de *safeguards* verder te verbeteren. De *safeguards* mogen in het huidige herzieningsproces zeker niet verwaterd raken en moeten mens en milieu adequaat beschermen. Het moet echter ook niet zo zijn dat door al te strenge eisen eigenlijk geen projecten meer gedaan kunnen worden. Vandaar de opmerkingen in mijn brief over gebruiksvriendelijkheid van de *safeguards*.

Een derde belangrijk onderwerp is monitoring en evaluatie van projecten en de toepassing van standaarden. Ik heb in mijn gesprekken met het management van de Wereldbank Groep en ook via ons Kiesgroepkantoor in de raad van bewindvoerders aangegeven dat een ex-ante beoordeling alleen niet volstaat. Bij

de Bank lijkt nu te zijn geland dat er een juiste balans moet zijn tussen de ex-ante beoordeling van projecten zonder dat monitoring/supervisie gedurende de looptijd van projecten achterwege blijft.

**Directie Multilaterale
Instellingen en
Mensenrechten**

Ten vierde zet ik in op sterke standaarden voor álle Bankprojecten, ongeacht het gebruikte instrument. De huidige herziening is gericht op *safeguards* die betrekking hebben op investeringsprojecten en zullen hiermee het overgrote deel van de portefeuille dekken (75%). Voor de doorlichting hiervan lopen separate processen.

Onze Referentie
BZ-2015.24652

Tenslotte hecht ik groot belang aan continuering van de goede dialoog met ons maatschappelijk middenveld. Zodra een volgende versie van de *safeguards* beschikbaar is zal ik het initiatief nemen om dit met het maatschappelijk middenveld te bespreken, zodat ik hun suggesties mee kan nemen richting de Wereldbank Groep.

Voice

Met steun van Nederland is een extra stoel in de raad van bewindvoerders gecreëerd voor Afrika. Hierdoor kunnen Afrikaanse landen beter meepraten en invloed uitoefenen. Ik vind het een goede zaak dat de ervaringen en wensen van klantlanden direct door het management van de Wereldbankgroep worden gehoord. De extra stoel geeft Afrikaanse landen meer stem (*voice*), geen groter stemgewicht (*voting power*) en heeft daardoor geen direct effect op het Nederlandse stemgewicht.

Salarissen

U uit uw teleurstelling over de voortgang op het salarisdossier. Daarin staat u niet alleen. Zoals ik in mijn brief al aangaf zal ik tijdens de voorjaarsvergadering mijn Zweedse en VK-collega's spreken over het onderzoek naar het beloningsbeleid. Ik zal hen dan ook vragen welke acties ze aan het rapport willen verbinden om te kijken of we samen op kunnen trekken. Ik zal over dit gesprek terugkoppelen naar uw Kamer.

6. Recente ontwikkelingen

Ebola

Het zogenaamde '*Flagship Ebola event*' zal worden voorgezeten door President Kim van de Wereldbank en Secretaris-Generaal Ban Ki-Moon van de Verenigde Naties. De regeringsleiders van de drie getroffen landen zijn aanwezig en zullen hun individuele economische herstelplannen (*Ebola Recovery Plans* -ERPs) presenteren en de regionale dimensie van wederopbouw beschrijven. Het doel van deze bijeenkomst is om de aanwezige internationale gemeenschap te bewegen concrete activiteiten toe te zeggen die bijdragen aan een spoedig economisch herstel van de drie getroffen landen.

Mijn inzet bij deze bijeenkomst is tweeledig. Ten eerste zal ik aankondigen dat ik een handelsmissie naar de getroffen regio zal leiden. Deze handelsmissie staat gepland van 6 tot 8 juli a.s. In mijn optiek heeft de private sector een belangrijke rol te spelen in het verbeteren van de economische situatie in de getroffen landen.

Voor de ebola-epidemie kende deze landen hoge economische groeicijfers. Ik streef er naar om bedrijven het potentieel van deze landen opnieuw te laten zien.

**Directie Multilaterale
Instellingen en
Mensenrechten**

Ten tweede zal ik aankondigen dat Nederland voornemens is om in het najaar van 2015 een investeringsconferentie te organiseren. Deze conferentie betreft een follow-up van de handelsmissie. Het doel is om investeerders bijeen te brengen en te bewerkstelligen dat investeringen in de getroffen landen weer zullen toenemen. Een gezond investeringsklimaat is cruciaal voor langdurig herstel. In het verslag van de voorjaarsvergadering zal ik verslag doen van de uitkomsten van deze bijeenkomst.

Onze Referentie
BZ-2015.24652

Beleidsoverleg Washington DC

Tot slot stelde uw Kamer enkele vragen over het genderbeleid van de bank en de *Umbrella Facility for Gender Equality* (UFGE). UFGE voert activiteiten uit ter versterking van de kennisbasis voor effectief genderbeleid en kent drie typen activiteiten:

1. systematische verzameling van genderdata in en door landen,
2. toetsing van de impact van interventies, uitvoeren van pilotinterventies en opschaling van effectieve interventies,
3. vormgeven van innovatieve partnerschappen met onder meer de private sector.

Gebrek aan genderspecifieke data en bewezen oplossingsstrategieën vormen immers een probleem bij de uitvoering en kunnen zowel de uitvoerders binnen de WBG als klantlanden en andere ontwikkelingsorganisaties in hun werk ondersteunen. Ook Nederland kampt met een tekort aan genderdata. Ik vind de WBG bij uitstek geschikt om ook Nederlandse kennisvragen te helpen oplossen.

De Nederlandse financiële bijdrage aan deze multi-donorfaciliteit zal aan alle drie de typen activiteiten ten goede komen. Onder de vormgeving van nieuwe partnerschappen zal de UFGE initiatieven steunen ter integratie van vrouwen als werknemers, ondernemers, consumenten en leiders in de private sector. Hiervoor zal de IFC een nieuw luik binnen de UFGE beheren. De activiteiten onder dit luik zullen de *business case* onderbouwen voor gendergelijkheid in kritische sectoren als de agribusiness, mijnbouw en ICT. De activiteiten maken partnerschappen mogelijk met onder meer grote multinationale bedrijven en private stichtingen.

De Nederlandse invloed in dit platform is vooral gebaseerd op soft power. Nederland is, met de agenda voor handel en hulp en hernieuwde aandacht voor gendergelijkheid, een gewaardeerd partner binnen dit platform. Ik neem zitting in de *Advisory Council on Gender and Development*. Ik zal daar adviseren over het werk van de WBG op het gebied van gendergelijkheid, en bijdragen aan samenwerking en partnerschappen tussen de diverse partijen die op dit gebied actief zijn.

Mijn inzet voor het advies over de nieuwe genderstrategie van de WBG is in de eerste plaats steun bieden aan de uitwerking van een nieuwe strategie, die de huidige inzichten en kansen benut (zoals bijvoorbeeld vervat in het WB rapport *Voice and Agency*). Ik zal het belang van een geïntegreerde benadering en nieuwe partnerschappen benadrukken.

**Directie Multilaterale
Instellingen en
Mensenrechten**

Onze Referentie
BZ-2015.24652

De Minister voor Buitenlandse Handel
en Ontwikkelingssamenwerking,

Lilianne Ploumen